Nieuwe privacyregels en het leerlingenvervoer

Carmen Hermes
13 maart 2018

FORSETI

akd

Agenda

1. Privacy in de media
2. Hoofdlijnen AVG
3. Risico's
4. Privacy en het leerlingenvervoer

FORSETI

akd

1. Privacy in de media

FORSETI

akd

Privacy in de media

Gemeenten stuurden bsn-nummers kandidaat-raadsleden naar NOS

DUO mag reisgegevens student inzien om fraude tegen te gaan

Privacy in de media

Consumentenbond: gebruik verbindingsbeveiliging-app Facebook niet

Bedrijven en overheden niet klaar voor nieuwe privacywet

Gegevens 174.000 Nederlanders gestolen bij Uber-hack

2. Hoofdlijnen AVG

Hoofdlijnen AVG

- Nieuwe privacywetgeving binnen Europese Unie;
- Algemene uitgangspunten blijven ongewijzigd;
- Vervangt huidige Wet bescherming Persoonsgegevens (Wbp);
- Treedt in werking op 25 mei 2018;
- Autoriteit Persoonsgegevens ziet toe op naleving;
  - Boetemogelijkheid tot **20 miljoen euro of 4% van de wereldwijde omzet**!

AUTORITEIT PERSOONSGEGEVENS

Toepassingsbereik

- **Verwerking**
- Van **persoonsgegevens**
- **Geautomatiseerd of in een bestand**

"Deze verordening is van toepassing op de geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking, alsmede op de verwerking van persoonsgegevens die in een bestand zijn opgenomen of die bestemd zijn om daarin te worden opgenomen"

Enkele begrippen

- Persoonsgegeven: *"alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon"*
  - Bijvoorbeeld: iemands naam, adres, woonplaats, telefoonnummer, personeelsnummer, IP-adres, locatiegegevens, etc.
  - Ook de mogelijkheid tot indirecte identificatie is voldoende
- Bijzondere persoonsgegevens: gevoelige persoonsgegevens die extra worden beschermd.
  - Bijvoorbeeld: ras, godsdienst, gezondheid, BSN-nummer, etc.
- Betrokkene: degene op wie een persoonsgegeven betrekking heeft.

Enkele begrippen

- Verwerkingsverantwoordelijke: *"een natuurlijke persoon of rechtspersoon, een overheidsinstantie, een dienst of een ander orgaan die/dat, alleen of samen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt."*
- Verwerker: *"een natuurlijke persoon of rechtspersoon, een overheidsinstantie, een dienst of een ander orgaan die/dat ten behoeve van de verwerkings-verantwoordelijke persoonsgegevens verwerkt."*

Enkele begrippen

- Verwerking van persoonsgegevens: *(…) "het verzamelen, vastleggen, ordenen, structureren, opslaan, bijwerken of wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiden of op andere wijze ter beschikking stellen, aligneren of combineren, afschermen, wissen of vernietigen van gegevens".*

Bijzondere verplichtingen AVG

- Actieve **informatieplicht**;
- **Faciliteren van diverse rechten** voor betrokkene (bijvoorbeeld recht op inzage, rectificatie en vergetelheid);
- Plicht om **overeenkomst met verwerkers** aan te gaan;
- Plicht om persoonsgegevens adequaat te **beveiligen**;
- **Meldplicht** bij inbreuken;
- **Registerplicht**;
- **Gegevensbeschermingseffectbeoordeling**.

3. Wat zijn de risico's?

FORSETI

akd

Risico's

- Boetes (EUR 20 miljoen of 4% van de wereldwijde omzet)
- Reputatieschade (naming and shaming)
- Civielrechtelijke aansprakelijkheid
- Sociale onrust (conflicten met ondernemingsraad / vakbonden)

4. Privacy en het leerlingenvervoer

FORSETI

akd

Privacy en het leerlingenvervoer

Vereisten die voortvloeien uit de AVG:

- Rechtmatige, behoorlijke en transparante verwerking;
- Doelbinding;
- Minimale gegevensverwerking;
- Juistheid;
- Opslagbeperking;
- Integriteit en vertrouwelijkheid (passende technische en organisatorische maatregelen).

Gemeenten een **verantwoordingsplicht** voor de naleving van deze verplichtingen en moet dat kunnen aantonen.

Privacy en het leerlingenvervoer

Artikel 6 AVG: Rechtmatigheid van de verwerking, grondslagen

a. de betrokkene heeft toestemming gegeven voor de verwerking van zijn persoonsgegevens voor een of meer specifieke doeleinden;

Zie in dat kader bovendien bijvoorbeeld art. 5.1.1 Wmo lid 4 en 5

Rapport AP Toestemming in het sociaal domein, Bijlage I:

De Autoriteit Persoonsgegevens vat ondubbelzinnige toestemming in artikel 5.1.1. van de Wmo 2015 op als ondubbelzinnige toestemming in de zin van artikel 1, onderdeel i, jo. 8, onderdeel a, van de Wbp. Zoals blijkt uit het voorgaande zal er bij de verwerking van persoonsgegevens in het sociaal domein vaak géén sprake zijn van vrije toestemming in de zin van de Wbp. Ook de toestemming van artikel 5.1.1, vierde en vijfde lid, Wmo 2015 zal dus doorgaans niet vrij zijn. Dat betekent dat artikel 5.1.1, vierde en vijfde lid, Wmo 2015, op dat punt maar een beperkt toepassingsbereik heeft.

Privacy en het leerlingenvervoer

Artikel 6 AVG: Rechtmatigheid van de verwerking, grondslagen

b. Noodzakelijk voor uitvoering van overeenkomst

c. Noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting

e. Noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag;

f. de verwerking is noodzakelijk voor de behartiging van de gerechtvaardigde belangen van de verwerkingsverantwoordelijke of van een derde, behalve wanneer de belangen of de grondrechten en de fundamentele vrijheden van de betrokkene die tot bescherming van persoonsgegevens nopen, zwaarder wegen dan die belangen, met name wanneer de betrokkene een kind is.
(geldt niet voor overheidsinstanties in het kader van de uitvoering van hun taken)

Verwerkingen van *bijzondere* categorieën persoonsgegevens

Artikel 9 AVG: verwerkingen van gegevens over gezondheid zijn verboden, tenzij een uitzondering van toepassing is.

Artikel 9(2)(b):

*"de verwerking is **noodzakelijk** met het oog op de uitvoering van verplichtingen en de uitoefening van specifieke rechten van de verwerkingsverantwoordelijke of de betrokkene op het gebied van het arbeidsrecht en het sociale zekerheids- en socialebeschermingsrecht, voor zover zulks is toegestaan bij Unierecht of lidstatelijk recht of bij een collectieve overeenkomst op grond van lidstatelijk recht die passende waarborgen voor de grondrechten en de fundamentele belangen van de betrokkene biedt"*

Verwerkingen van *bijzondere* categorieën persoonsgegevens

Artikel 30 Uitvoeringswet: Uitzonderingen inzake gegevens over gezondheid

*Gelet op artikel 9, tweede lid, onderdeel b, van de verordening, is het verbod om gegevens over gezondheid te verwerken niet van toepassing, indien de verwerking geschiedt door **bestuursorganen**, pensioenfondsen, werkgevers of instellingen die te hunnen behoeve werkzaam zijn, en voor zover de verwerking **noodzakelijk** is voor:*

*a. een goede **uitvoering van wettelijke voorschriften**, pensioenregelingen of collectieve arbeidsovereenkomsten die voorzien in aanspraken die afhankelijk zijn van de gezondheidstoestand van de betrokkene; of*

b. de re-integratie of begeleiding van werknemers of uitkeringsgerechtigden in verband met ziekte of arbeidsongeschiktheid

Verwerkingen van *bijzondere* categorieën persoonsgegevens

Uitvoering van wettelijk voorschrift?

*"Het college is bevoegd tot het verwerken van persoonsgegevens van de cliënt, **waaronder persoonsgegevens betreffende de gezondheid die noodzakelijk zijn** voor de beoordeling van diens behoefte aan ondersteuning van zijn participatie of zelfredzaamheid dan wel opvang of beschermd wonen, alsmede persoonsgegevens van diens echtgenoot, ouders, inwonende kinderen en andere huisgenoten die noodzakelijk zijn om vast te stellen welke hulp deze aan de cliënt bieden of kunnen bieden, voor zover deze zijn verkregen in het kader van het onderzoek (…)"*

Verwerkingen van *bijzondere* categorieën persoonsgegevens

Uitvoering van wettelijk voorschrift?

*Een aanbieder die een maatwerkvoorziening levert en een derde aan wie ten laste van een persoonsgebonden budget betalingen worden gedaan, is bevoegd tot het verwerken van persoonsgegevens van de cliënt, **waaronder persoonsgegevens betreffende de gezondheid**, alsmede persoonsgegevens van de mantelzorger van de cliënt met betrekking tot de hulp die deze aan de cliënt biedt of kan bieden, voor zover deze zijn verkregen van het college, van de cliënt of van de mantelzorger en noodzakelijk zijn voor:*

- *a. het aan de cliënt leveren van de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen waartoe hij zich jegens het college dan wel de cliënt heeft verbonden;*
- *b. de uitvoering van artikel 2.1.4 of 2.1.5;*
- *c. de uitoefening van het toezicht, bedoeld in artikel 6.1.*

Rapport Autoriteit Persoonsgegevens

Gemeenten verzamelen te veel persoonsgegevens bij uitvoering Wmo en Jeugdwet

Nieuwsbericht / 15 februari 2018 Categorie: Sociaal domein, Jeugdhulp

AUTORITEIT PERSOONSGEGEVENS

23 FORSETI akd

Rapport Autoriteit Persoonsgegevens

AP vraagt aandacht voor privacy bij aanbesteding leerlingenvervoer

Persbericht / 31 oktober 2017 Categorie: Gemeenten, Persoonsgegevens op internet

AUTORITEIT PERSOONSGEGEVENS

24 FORSETI akd

Aanmeldformulieren leerlingenvervoer

Aanvraag is nodig:

☐ Omdat de leerling door een verstandelijke, zintuigelijke en/of lichamelijke handicap alleen maar met aangepast vervoer kan reizen. Beschrijf de handicap hieronder:

Begeleiding

Kan de leerling onder begeleiding met het openbaar vervoer naar school reizen?

❑ Ja begeleiding is noodzakelijk wegens
- ❍ leeftijd, jonger dan 9 jaar
- ❍ onveilige route
- ❍ verstandelijke, zintuigelijke en/of lichamelijke handicap

❑ Nee, De leerling wordt mogelijk opgeroepen voor een medisch onderzoek, om te onderzoeken welk soort vervoer passend voor de leerling is.

Aanmeldformulieren leerlingenvervoer

Ouder/verzorger 1

Naam

Burgerservicenummer | Geslacht ☐ M ☐ V

Straat | Huisnummer

Postcode | Plaats

Telefoon / mobiel

E-mailadres

Gezinssamenstelling

☐ 1-oudergezin ☐ 2-oudergezin

Naam ouder/verzorger 1

Geboortedatum

Werkgever/uitkerende instantie

Naam ouder/verzorger 2

Geboortedatum

Werkgever/uitkerende instantie

D Waarom kan de leerling niet met het eigen vervoer?

Informatieplicht

Informeren betrokkenen (artikel 12, 13 en 14 AVG):

- Contactgegevens gemeente en gegevens functionaris gegevensbescherming;
- De verwerkingsdoeleinden waarvoor de persoonsgegevens zijn bestemd, alsook de rechtsgrond voor de verwerking;
- De ontvangers of categorieën van ontvangers van de persoonsgegevens;
- De periode gedurende welke de persoonsgegevens zullen worden opgeslagen;
- De rechten van de betrokkenen;
- Dat de betrokkene het recht heeft om een klacht in te dienen bij de toezichthoudende autoriteit (in dit geval: de Autoriteit Persoonsgegevens);
- Of de gegevens ook verwerkt worden voor een ander doel.

Verwerkersovereenkomsten

Verwerker: *"een natuurlijke persoon of rechtspersoon, een overheidsinstantie, een dienst of een ander orgaan die/dat ten behoeve van de verwerkings-verantwoordelijke persoonsgegevens verwerkt."*

- Passende technische- en organisatorische maatregelen;
- Vertrouwelijkheid ;
- Inschakeling sub-verwerkers enkel na voorafgaande specifieke of algemene toestemming;
- Bijstand verlenen in geval van verzoeken van betrokkenen;
- Melden van een datalek;
- Uitvoeren audits.

Gegevensverwerkingsovereenkomsten

Overeenkomst betreffende de verwerking van persoonsgegevens tussen twee verantwoordelijken.

Onderwerpen:

- Rolverdeling (gemeenschappelijke verantwoordelijkheid / gezamenlijke verantwoordelijkheid);
- Passende technische- en organisatorische maatregelen;
- Vertrouwelijkheid;
- Rechten van betrokkenen;
- Afspraken over melden van een datalek.

Overige (algemene) vereisten

- Creëren van awareness onder de medewerkers;
- Opstellen register van verwerkingsactiviteiten;
- Passende technische- en organisatorische maatregelen & informatiebeveiligingsbeleid;
- Afspraken voor geval van datalek in datalekkenprotocol.

Vragen?

Carmen Hermes
+31 (0) 88 253 5970
chermes@akd.nl

FORSETI

akd